

Utulassa tutkitaan käkiä Tutkimus käkien ja isäntälintu leppälinnun elämästä alkoi 29 vuotta sitten

Utulan kylätuvalla on asunut kaksi miestä kesäkuun alusta heinäkuun loppuun saakka. Tsekien tavallista kotoisin olevat Tomas Grim ja Peter Samas tutkivat työkseen käkien elämää. Miehet ovat Palackyn yliopiston luonnontieteellisen tiedekunnan tutkijoita Olomoucin kaupungista. Tomas Grimille Utula on tuttu paikka jo vuodesta 2008, jolloin hän oli edellisen kerran tutkimassa käkiä. Peter on ensimmäistä kertaa Suomessa.

Laajamittainen käkitutkimus alkoi jo vuonna 1983, jolloin lintuharrastaja ja luonnonvalokuvaaja Juha Haikola rakensi alueelle kymmeniä linnunpönttöä leppälinnulle, joka on käen isäntälintu. Pönttöjen aukot tehtiin niin suureksi, että käkinaaras mahtuu munaan pesään. Pönttöt sijaitsevat noin 20 kilometrin säteellä Utulan kylätuvasta. Yleensä leppälintu pesii kuolleiden puiden koloissa. Näitä pesiä on vaikea löytää. Haikola ja ”käkitohtori” Jarkko Ruttila ovat tehneet Otavan julkaiseman kirjan, jossa on runsas kuvaus käen ja leppälinnun yhteiselämästä.

Tomas ja Peter kertovat, että Utula on oivallinen paikka tutkia käkiä. Käkinaaras munii yhden munan leppälinnun pesään. Munat ovat ulkonäöltään hyvin samannäköisiä, käen muna on vain hiukan isäntälinnun muna suurempi. Lintujen kokoero on huomattava. Käki on noin kahdeksan kertaa suurempi kuin leppälintu. Alkukesästä käen kukunta on helppo kuulla, mutta itse lintua ei kovin usein pääse näkemään. Uros ja naaras ovat melko samankokoisia. Uros on väriltään harmaa, naaraan väri voi vaihdella harmaan ja ruskean välillä.

Leppälintu hautoo pesänsä, jossa on omien muniensa lisäksi yksi, joskus jopa kaksi, käkinaaraan muni. Kun käenpoika kuoriutuu, se työntää kuoriutumattomat munat tai toiset poikaset ulos pesästä. Pieni emo ruokkii itseään huomattavasti suurempaa käenpoikaa noin kolmen viikon ajan, jolloin poikanen on valmis lentämään pesästä.

Tomas Grim ja Peter Samas viipivät kaksi kuukautta Ruokolahdella Utulassa, jossa he tutkivat käen ja leppälinnun yhteiselämää.

Tutkijat

Tomas ja Peter liikkuvat tutkimusmatkoillaan omalla autolla, jolla he saapuivat Puolan kautta laivalla Suomeen. Kesä Utulan kylätuvalla on sujunut rattaosasti tutkimusten parissa ja lähi-alueeseen tutustuen.

Pihassa oleva saunakin on testattu, mutta sen löylyt olivat liian kuumat aloittelijoille. Vieraat ovat päässeet tutustumaan paikallisten saunoihin, niiden lämpö on ollut siedettävämpi. Peter haluaisi opetella suomen kieltä, mutta sanoo sen olevan vaikeaa. Itikat, joita tänä kesänä on runsaasti, eivät ole tutkijoita haitanneet. He ovat Tsekissä tehneet lintutieteellistä tutkimusta alueella, jossa itikoita oli vielä enemmän.

Jutustelu sujuu englannin kielellä sekä Haikolan ja Ruttilan toimittamaa kirjaa apuna käyttäen. Heinäkuun lopussa Tomas ja Peter matkustivat takaisin kotiin. Tulevan talven aikana he analysoivat kesän mittaan tekemiään havaintoja käkien ja leppälintujen yhteiselämästä.

Airi Ruokonen

Käenpoika kerjää ruokaa viiden leppälinnun poikasen kanssa. Kuva Tomas Grim.

Kolmen viikon ikäinen käenpoika on juuri lähtenyt leppälinnun pesästä. Kuva Tomas Grim.

**NESTEKAAASUASENNUKSET
HUOLLOT JA KORJAUKSET
VARAOSAT JA TARVIKKEET**

**IMATRAN
KODINKONE
HUOLTO KY**

www.ikkh.fi
0600 95510

Rasikatu 8
Parhaiten paikalla arkena 9-11
Esteri-pesukoneiden myynti, huolto ja asennus

imatrankodinkonehuolto@ikkh.fi

KODINKONEHUOLTO LAMBERG

SIEMENS Whirlpool BOSCH
LG CANDY

& Helkama, Indesit, Gorenje, Gram, Ignis

Puh. 0400 978 666 Rasikatu 8, Imatra
www.kodinkonehuoltolamberg.com

Antareksen viimeinen näyttely

Taidekeskus Antareksen kesän ja koko toiminnan viimeinen näyttely Ruokolahdella on avoinna 26.8. asti. Viimeisen näyttelyn taiteilijat ovat Jaan Luik, Kaisa Järvinen ja Juhani Järvinen.

Jaan Luik on tullut tutuksi Saimaan ammattikorkeakoulun opettajana, mutta viimeisen vuoden hän on työskennellyt Tartossa kuvanveisto-osaston johtajana. Oppilaat ovat kyselleet Luikilta, mitä hän nykyisin tekee. Nyt on oiva tilaisuus käydä katsomassa hänen pronssiveistoksiaan ja muutamia graafisia seinälle asetettuja töitä. Kuvassa mukana näyttelyn ainut keraaminen teos.

Pronssi on Luikille mieluinen materiaali, koska sen työstämisessä on paljon vaihtoehtoja. Aikaisemmin hän viimeisteli enemmän, nykyisin valun jälki saa jäädä näkyviin. - Mitä vähemmän valun jälkeen kosket työhön, sen parempi, tuumasi Jaan Luik.

Tekstiilitaiteilijaksi valmistunut Kaisa Järvinen on rakastanut värejä lapsesta asti. Kiinnostus värien maailmaan alkoi jo lapsena nukenvaatteita ommellessa. Luonnonmateriaalit viehättävät Kaisaa. Viime aikoina hän on työstänyt digiprinttejä, joiden aiheet nekin ovat luonnosta. Muoto ja väri ovat Kaisa Järviselle tärkeitä.

Taidemaalari, opettaja Juhani Järvinen toi Antareksen näyttelyyn puisia veistoksia, joiden raaka-aine kaatui taiteilijalle kirjaimellisesti käsiin. Kaksi vuotta sitten riehunut Asta myrsky kaatoi Järvisen pihapiiristä puolen sataa puuta. Niiden joukossa metsälehmäksi. Järvinen kuivatti puut, työsti niistä moottorisahalla, kirveellä ja taltalla osista koottuja veistoksia, joilla jokaisella on myös omatekoinen pöytä.

Jaan Luik ja Juhani Järvinen ovat tunteneet toisensa pitkään. Heillä on ollut aikaisemmin yhteisnäyttelyitä Tallinnassa ja Pärnussa. Kaisa Järvinen järjesti näyttelyitä vuosien ajan kotonaan entisessä Simpeleen pappilassa.

Airi Ruokonen

